

Pleidooi voor passiviteit

Marc van Oostendorp
Meertens Instituut & Leiden University

21 januari 2010

Qui voudra se desfaire de ce violent prejudice de la coustume, il trouvera plusieurs choses receuës d'une resolution indubitable, qui n'ont appuy qu'en la barbe chenüe et rides de l'usage, qui les accompaigne : mais ce masque arraché, rapportant les choses à la verité et à la raison, il sentira son jugement, comme tout bouleversé, et remis pourtant en bien plus seur estat. Pour exemple, je luy demanderay lors, quelle chose peut estre plus estrange, que de voir un peuple obligé à suivre des loix quil n'entendit oncques : attaché en tous ses affaires domesticques, mariages, donations, testaments, ventes, et achapts, à des regles qu'il ne peut sçavoir, n'estans escrites ny publiees en sa langue, et desquelles par necessité il luy faille acheter l'interpretation et l'usage.

Nederland wordt steeds tweetaliger

Nederland wordt steeds tweetaliger

Kansen Balkenende slinken - Trouw

http://www.trouw.nl/nieuws/politiek/article2904750.ece/Kansen_Balkenende...slin

Geek (48) | Interessant (256) | last | Leids lezen | Surflet | Facebook | N. Feed - Live | Gmail | Taalpost (3)

deVerdieping **Trouw**

Naam abonnement: A A A English Registreren

Nieuws | Achtergrond | Opinie | Cultuur | Ontspanning | Service | Webshop

Nederland | Europa | Wereld | Politiek | Zorg | Economie | Sport | Wetenschap | Trouw in de Buurt | Weer | Video | Digitale Krant | Archief

POLITIEK 9 NOVEMBER 2010 Laatste Kijk

Kansen Balkenende slinken

Belgische premier Van Rompuy lijkt de enige voor iedereen acceptabele EU-president

Alle 27 EU-regeringsleiders schijnen achter de Belg Van Rompuy te staan als EU-president. Balkenende zou onvoldoende Frans spreken.

De Belgische premier Herman van Rompuy wordt getipt als favoriet voor de post van EU-president. De kans dat Balkenende de post krijgt, lijkt te zijn afgenomen.

Tijdens de EU-top van vorige week zou geen van de 27 Europese regeringsleiders bezwaren hebben geuit tegen Van Rompuy. „Er is overeenstemming over zijn naam, wat een zeldzaamheid is met 27 mensen. Geen van de andere kandidaten kan op unanimitéit rekenen,” bevestigde gisteren een Europese diplomaat tegen het Franse persbureau AFP.

reacties (24) | print | stuur artikel door

GERELATEERDE ARTIKELLEN

Belgische oppositiepartij wil verkiezingen

Kandidaat Balkenende

10 kg eraf, zonder moeite

De afslankensatie uit Hollywood! Druppel u slank met

Laatste nieuws

- Ugandese rebelleleider gedood
- Belg Amnouts wint in Sint-Michiëlsgeest
- Man gewond na explosie schuurzie in Tilburg
- Tientallen botsingen door winterweer
- Vuurwerkproductie gestaakt na explosie in C...
- Nederlandse ambassade Jemen niet dicht
- Dodelent aanslag, Pakistan boven bondard
- Twee vliegtuigen maken voorzorgslanding
- Veel daklozen door aardbeving in Tadzjikist
- Bom beschadigt gerechtgebouw in Italië

WEEKBLOG | VAN GERVEN

Hoe lossen we de crisis op in Neder

Ik vind het een mooie tijd: fami
rust in de tent. En een tijd om n
over 2010. Met raadsverkiezing
en hopelijk landelijke verkiezing

PODIUM

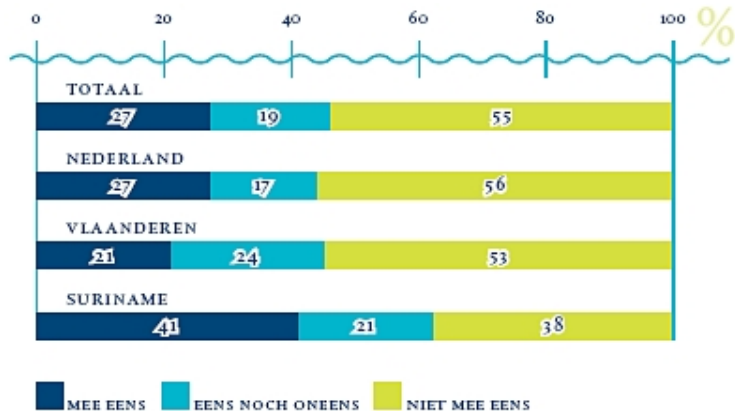
Het is niet misdadig om je gezin te herenigen

Nederland heeft strenge regels voor de herenig
gezinnen. Dat dwingt om andere wegen te bew

Engels in het Nederlandse onderwijs

- ▶ Ca. 80% van de masterprogramma's aan Nederlandse universiteiten is in het Engels (op technische universiteiten ligt dit percentage tegen de 100%)
- ▶ Bachelorprogramma's zijn overwegend nog wel in het Nederlands (al is ook hier 20% uitsluitend in het Engels)
- ▶ Er zijn ongeveer 100 scholen voor middelbaar onderwijs die een tweetalig programma aanbieden; dit is vrijwel altijd Engels, met een paar uitzonderingen (Duits)
- ▶ Enkele scholen voor primair onderwijs experimenteren ook met het aanbieden van een deel van het onderwijs in het Engels

Tweetalig basisonderwijs schaadt het Nederlands?

n = 1.139, bron Trendbox BV

Bron: Nederlandse Taalunie, 2007

Schiphol

Het gaat prima met het Nederlands

- ▶ We spreken onze taal nog allemaal elke dag
- ▶ Er zijn bij mijn weten geen Nederlandstalige paren die hun kinderen in het Engels opvoeden
- ▶ Engels praten met een andere Nederlandstalige voelt uitermate genant
- ▶ Er verschijnen meer boeken, tijdschriften, blogs, enz., in het Nederlands dan ooit tevoren.

What about de kwaliteit van het Engels?

Dunglish.nl

I really like the street wisdom of Loesje that adorns Dutch cities with posters of witty wisdom in Dutch and every now and again in English. However, their English is very often Dunglish, maybe even on purpose, but I have a feeling that they don't realize their English is wrong. I can imagine this adds to the humour for the Dutch, but I think it's kind of sloppy and takes away from the joke. Again, love you guys, but you really should get some native help or cut the English out altogether. (...)

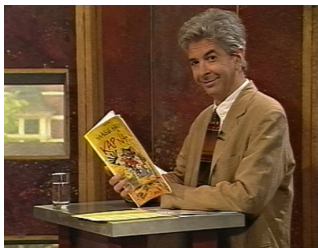
25.11.2009

Tweetaligheid gaat vooral ten koste van derde talen

- ▶ De belangstelling op middelbare scholen voor het Duits en het Frans neemt gestadig af.
- ▶ Steeds minder mensen kiezen ervoor om die talen te studeren (op enkele uitzonderingen na).
- ▶ Kennis van Duits en Frans is steeds minder vanzelfsprekend
- ▶ Zelfs de schatten die we in huis hebben - de meertaligheid die immigratie ons brengt - stoten we af.

25.11.2009

De Nederlandse elite en het Fries (1)

Waarom lijkt iedereen in Holland dan te geloven dat Fries een aparte taal is, terwijl er in Amsterdam meer mensen zijn die Turks spreken dan in Leeuwarden die Fries spreken? Zou dat latent racisme zijn?

De Nederlandse elite en het Fries (2)

Mar dat ik de Fryske taal in waarm hert tadraach, en dat ik as minister de belangen dêrfan behertigje sil, docht ûnder mear bliken út it feit dat ik myn uterste bêst dien ha om jimme hjir yn it Frysk ta te sprekken.

Andere regionale talen

- ▶ Naast het Fries heeft de Nederlandse overheid ook het Nedersaksisch en het Limburgs als regionale talen erkend
- ▶ Anders dan het Fries krijgen deze talen echter geen financiële of materiële ondersteuning; erkenning is een formaliteit
- ▶ Dit weerspiegelt het algemeen geaccepteerde geloof dat het Fries de enige echte regionale minderheidstaal is; de andere zijn ‘dialecten van het Nederlands’

Andere minderheidstalen

- ▶ In de jaren 80 en 90 bestonden grote programma's om kinderen op zijn minst gedeeltelijk in de eigen taal op te leiden
- ▶ In de jaren nul zijn deze programma's geheel en al teniet gedaan, gewoonlijk onder verwijzing naar de gedachte dat deze de verwerving van het Nederlands in de weg zouden staan
- ▶ In het bijzonder is het programma Onderwijs in Allochtone Levende Talen in 2004 opgeheven; dit tot schade van de kennis van bijvoorbeeld het Chinees, het Turks en het Arabisch in Nederland

Nederlandse gebarentaal

- ▶ De Nederlandse Gebarentaal (NGT) wordt sinds 1980 onderwezen; voor die datum was de taal op dovenscholen verboden, alweer met de gedachte dat ze schadelijk was voor de verwerving van het Nederlands
- ▶ In 1997 stelde een staatscommissie onder voorzitterschap van prof. Anne Baker (UvA) officiële erkenning van de NGT voor, maar dit is nooit van de grond gekomen.

▶ De verwachting is dat door de verbetering van cognitieve functies, gebarentalen in de Westerse wereld sterk

Interim-conclusies

- ▶ Nederland verwordt steeds meer tot een tweetalig land
- ▶ Dat gaat niet ten koste van het Nederlands en de kwaliteit van het Engels is ook goed
- ▶ Het gaat wel ten koste van de kennis van allerlei andere vreemde talen, zowel in- als uitheems
- ▶ Gaandeweg worden we een soort Amerikanen die toevallig thuis nog Nederlands spreken

Drietalingheid als uitweg

- ▶ Wat moeten we tegenover deze verschraving stellen?
- ▶ In de Europese instituties wordt doorgaans een model van drietaligheid geproclameerd: iedere burger leert naast de moedertaal (=landstaal) en de internationale taal (=Engels) ook nog een derde taal
- ▶ De derde taal kan de taal van een buurland zijn; of een andere internationale taal (bv. Chinees) of een minderheidstaal

Het Scandinavische model

- ▶ In de sociolinguïstische literatuur vinden we soms verwijzingen naar een ‘Scandinavisch model’: Noren, Zweden en Denen die elkaar ontmoeten, spreken ieder hun eigen taal
- ▶ Hiervoor is vooral nodig dat mensen een brede ‘passieve’ kennis hebben van andere taalvariëteiten
- ▶ En voorts dat men zich eraan went dat men gesprekken heeft

Een ideaal

Una Europa di poliglotti non è una Europa di persone che parlano correntemente molte lingue, ma nel migliore dei casi di persone che possono incontrarsi parlando ciascuno la propria lingua e intendendo quella dell'altro, che pure non saprebbero parlare in modo fluente, e intendendola, sia pure a fatica, intendessero il 'genio', l'universo culturale che ciascuno esprime parlando la lingua dei propri avi e della propria tradizione.

(Umberto Eco, 1993)